

REciprocal maieutic Approach pathways enhancing Critical Thinking

Project n. 621522-EPP-1-2020-1-IT-EPPKA3-IPI-SOC-IN

D1.9

Εθνική και Ευρωπαϊκή Βιογραφική Έκθεση: Αποτελέσματα από τις προκαταρκτικές και τελικές δοκιμές

**Co-funded by
the European Union**

1. Μεθοδολογία, αιτιολόγηση και αριθμοί της ανάλυσης

Ο κύριος στόχος του έργου REACT είναι να αναπτύξει και να προωθήσει μια καινοτόμο μεθοδολογία για την ενίσχυση της ικανότητας κριτικής σκέψης στους νέους, επικεντρωμένη στην ιδέα ότι η ανεκτικότητα, η ένταξη και η αποδοχή κάθε είδους διαφορών είναι οι βασικές αξίες της ενιαίας εκπαίδευσης. Αυτή η μεθοδολογία είναι ολιστική στη φύση της, γι' αυτό επιδιώκει να εμπλέξει όλους τους φορείς μιας εκπαιδευτικής κοινότητας: **μαθητές, γονείς και δασκάλους**.

Με βάση αυτά, η ερευνητική ομάδα του έργου REACT ανέπτυξε ένα ερευνητικό σχέδιο για να αντιμετωπίσει την ακόλουθη ερευνητική ερώτηση: να εξερευνήσει και να περιγράψει πώς η πολιτισμική ποικιλία μπορεί να επηρεάσει τη ζωή των νέων και των ενηλίκων τόσο στο σχολείο όσο και στην καθημερινή ζωή.

Μια από τις ερευνητικές γραμμές του έργου REACT συνίσταται σε μια έρευνα για το θέμα της πολιτισμικής ποικιλίας που απευθύνεται σε μαθητές, δασκάλους και γονείς ορισμένων σχολείων από διάφορες ευρωπαϊκές χώρες.

Το πρώτο βήμα για τη διεξαγωγή αυτής της έρευνας ήταν η διοίκηση της προσχεδιασμένης μορφής των ερωτηματολογίων σε ένα δείγμα κάθε στόχου (μαθητές, γονείς και δάσκαλοι) όπως αναφέρεται στο παρακάτω γράφημα:

Partner	Country	Students	Teachers	Parents	Total per partner
FVM	Italy (Umbria Region)	10	7	7	24
CSC	Italy (Sicily Region)	15	8	4	27
RDE	Greece	6	10	6	22
AGRAF	Germany	-	-	-	-
CEI	Bulgaria	29	23	10	62
FUSJ	Spain	5	5	3	13
Sub totals per type		65	53	30	148

Τα σχόλια και οι προτάσεις για βελτιώσεις συλλέχθηκαν από τα δείγματα και ενσωματώθηκαν σε μια συγκεκριμένη έκθεση. Τα ερωτηματολόγια αναθεωρήθηκαν σύμφωνα με τα ληφθέντα σχόλια, εγκαινιάζοντας επίσημα τη φάση προκαταρκτικών δοκιμών.

Η φάση προκαταρκτικών δοκιμών διοικήθηκε σε δύο γύρους, αποσπώντας απαντήσεις από μαθητές, δασκάλους και γονείς ως εξής:

Partner	Country	Students	Teachers	Parents	Total per partner
FVM	Italy (Umbria Region)	50	21	40	111
CSC	Italy (Sicily Region)	85	26	46	167
RDE	Greece	71	39	43	153
AGRAF	Germany	41	40	41	126
CEI	Bulgaria	44	31	34	109
FUSJ	Spain	61	41	48	150
Sub totals per type		352	198	252	802

Στο ενδιάμεσο στάδιο του έργου REACT, η εθνική και ευρωπαϊκή βιογραφική έκθεση D1.9 συντάχθηκε στη μορφή προσχεδίου της, αναλύοντας τα αποτελέσματα της φάσης προκαταρκτικών δοκιμών που χρησίμευαν ως οδηγός για την υλοποίηση των εργαστηρίων REACT στις τάξεις και για την κατασκευή μιας συγκεκριμένης βάσης για το έργο.

Λίγο μετά το κλείσιμο της πιλοτικής εμπειρίας, ξεκίνησε επίσημα η φάση τελικών δοκιμών. Όσον αφορά τη φάση τελικών δοκιμών, οι δυσκολίες στην απόκτηση του ίδιου αριθμού απαντήσεων στα βιογραφικά ερωτηματολόγια σχετίζονταν κυρίως με (i) την επέκταση του ηλικιακού εύρους των μαθητών που συμμετείχαν (συμμετείχαν και μαθητές δημοτικών σχολείων που δεν μπορούσαν να συμπληρώσουν τα βιογραφικά ερωτηματολόγια από μόνοι τους, ούτε οι δάσκαλοι μπορούσαν να τα διοικήσουν σε αυτούς), (ii) το γεγονός ότι ένας αριθμός μαθητών και δασκάλων αρνήθηκαν να εκτελέσουν το βιογραφικό ερωτηματολόγιο και αρκετές απαντήσεις θεωρήθηκαν μη έγκυρες από τους εξωτερικούς εμπειρογνώμονες λόγω τυπικών λαθών, (iii) την ετήσια περιστροφή των δασκάλων σε ορισμένα σχολεία που δεν επέτρεψε τη διοίκηση των ερωτηματολογίων στους ίδιους δασκάλους – καθώς η διοίκησή τους σε άλλους δεν θα είχε νόημα στο πλαίσιο του έργου, το κονσόρτσιουμ REACT προτίμησε να επικεντρωθεί στην αξιολόγηση του αντίκτυπου στους μαθητές και τους δασκάλους στις τάξεις λίγο μετά την ανάπτυξη των εργαστηρίων, (iv) το γεγονός ότι το βιογραφικό ερωτηματολόγιο δεν θα είχε από την αρχή στατιστική αξία – έτσι επικεντρωθήκαμε κυρίως στη συλλογή αποδεικτικών στοιχείων μετά από κάθε συνεδρία εργαστηρίων REACT, συμπεριλαμβανομένης της οργάνωσης άτυπων συναντήσεων με δασκάλους για να λάβουμε πληροφορίες και σχόλια. Παρόλο που ο αριθμός των απαντήσεων που συλλέχθηκαν κατά τη διάρκεια των τελικών δοκιμών μέσω του βιογραφικού ερωτηματολογίου δεν ήταν τόσο υψηλός, η ποσότητα των δεδομένων που συλλέχθηκαν κατά τη διάρκεια και μετά τη φάση πειραματισμού ήταν αρκετή για να αναλύσουμε σωστά τον

αντίκτυπο των δράσεων¹. Οι αριθμοί των απαντήσεων που λήφθηκαν κατά τη διάρκεια της φάσης τελικών δοκιμών εμφανίζονται στο παρακάτω γράφημα:

Partner	Country	Students	Teachers	Parents	Total per partner
FVM	Italy (Umbria Region)	52	6	0	58
CSC	Italy (Sicily Region)	37	4	7	48
RDE	Greece	45	39	43	127
AGRAF	Germany	14	1	0	15
CEI	Bulgaria	7	4	5	16
FUSJ	Spain	38	12	35	85
Sub totals per type		193	66	90	349

2. Σύντομη περιγραφή των κύριων αποτελεσμάτων

1. Για τους **μαθητές**, τα ευρήματα δείχνουν ότι οι μαθητές φαίνεται να αναγνωρίζουν και να εκτιμούν τις πολιτισμικές διαφορές, ιδιαίτερα όταν αντιμετωπίζουν καταστάσεις παρόμοιες με αυτές που συναντούν καθημερινά. Σε όλα τα σετ εργαλείων που χρησιμοποιήθηκαν για την ανάλυση της αλλαγής των αντιλήψεων, των σεναρίων ενεργοποίησης κλπ., τα αποτελέσματα ταυτοποιούσαν το ίδιο ή ένα αυξανόμενο ποσοστό θετικών απαντήσεων. Όσον αφορά την εκτίμηση του εργαστηρίου, η πλειοψηφία των ερωτηθέντων εκτίμησε την εμπειρία τους και το γεγονός ότι είχαν έναν χώρο διαλόγου όπου μπορούσαν να εκφράσουν τη γνώμη τους.
2. Για τους **δασκάλους**, τόσο οι ερωτήσεις που σχετίζονται με τον αντίκτυπο της πολιτισμικής ποικιλίας στους μαθητές και τη διαχείριση της τάξης όσο και αυτές που σχετίζονται με την εμπειρία του εργαστηρίου είχαν θετικές απαντήσεις, με την πλειοψηφία των ερωτηθέντων (περισσότερο από 65%) να συγκεντρώνεται στο θετικό φάσμα των απαντήσεων.

¹ Συγκεκριμένα, η μετεξέταση μέσω βιογραφικών ερωτηματολογίων πραγματοποιήθηκε με τη συμμετοχή: (ι) όλοι οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στην πιλοτική φάση (70 συμμετέχοντες έναντι 66 ερωτηματολογίων μετά τη δοκιμή/μη έγκυροι από εξωτερικούς εμπειρογνώμονες) (β) όλοι οι φοιτητές που συμμετείχαν στην προεξέταση και πιλοτική φάση κλήθηκαν να συμπληρώσουν; (γ) Γονείς φοιτητών που συμμετείχαν στην προεξεταστική και πιλοτική φάση. Για όλα τα άλλα άτομα (μαθητές, δάσκαλοι, γονείς) που συμμετέχουν στις πιλοτικές δραστηριότητες αλλά όχι Οι εταίροι αποφάσισαν να εφαρμόσουν, ομάδες συζήτησης και άτυπες συναντήσεις.

3. Όσον αφορά τους **γονείς** – έναν δύσκολο στόχο σε πολλές χώρες – ο αντίκτυπος της πολιτισμικής ποικιλίας στη διαδικασία ανάπτυξης των θυγατέρων και των γιων τους θεωρείται αναμφίβολα θετικός με μια ισχυρή πλειοψηφία (περισσότερο από 80%) των απαντήσεων να συγκεντρώνονται στο θετικό φάσμα.

Ως **τελικές παρατηρήσεις**, εξετάζοντας τις πιθανές αδυναμίες του μοντέλου REACT, σίγουρα οι απαντήσεις των στόχων πρότειναν χώρους για βελτιώσεις, ειδικά όσον αφορά τη διαχείριση του χρόνου, καθώς το μοντέλο απαιτεί χρόνο και συγκεκριμένη δέσμευση από την πλευρά της εφαρμογής. Ταυτόχρονα, για να φέρουμε τους μαθητές σε ένα μονοπάτι αυτογνωσίας και κατανόησης ορισμένων σύνθετων θεμάτων, χρειάζεται χρόνος για να ενισχυθεί. Ωστόσο, ο θετικός αντίκτυπος που η αξιολόγηση επέτρεψε να αναγνωριστεί είναι μια κρίσιμη ένδειξη της δύναμης του μοντέλου και μια περαιτέρω πρόσκληση για την εφαρμογή του στο μέλλον με τα μαθήματα που αποκτήθηκαν και τις νέες εμπνευσμένες προσεγγίσεις που εντοπίστηκαν κατά τη διάρκεια όλης της διάρκειας του έργου.

